

Causaliteit in het verzekeringsrecht

Matthijs Stevens

Plan van behandeling

1. Uitgangspunt
2. Causaliteitsleren
3. Jurisprudentie Hoge Raad
 - HR 4 juni 2021, ECLI:NL:HR:2021:815 (Bosporus Freight Forwarding / a.s.r.)
 - HR 15 oktober 2021, ECLI:NL:HR:2021:1523 (Eisers / Allianz)
4. Tussenstand
5. Gezichtspunten HR
6. Praktisch
7. Jurisprudentie 2021 tot en met 2024

Uitgangspunt

- A-G Hartlief [conclusie van 13 november 2020 (ECLI:NL:PHR:2020:1078), rn 4.4:
 - *In elke verzekeringsovereenkomst wordt, zij het niet steeds in dezelfde woorden (en ook niet steeds op dezelfde manier), een causaal verband verlangd tussen de door verzekerde geleden schade en een gedekte oorzaak.*
 - Ter illustratie: is schade veroorzaakt door (gedekte) storm of (niet-gedekte) hagel?
- Hoe wordt de causaliteitsmaatstaf gevonden?

Uitgangspunt

- Uitgangspunt: wat bepaalt de **overeenkomst**?
 - HR 8 juli 1993, NJ 1994, 210 (Hogenboom/Unigarant):

“Bij de beoordeling of een [...] in een [verzekerings]overeenkomst geëist causaal verband aanwezig is, komt het in de eerste plaats aan op inhoud en strekking van die overeenkomst en, zo daarover geschil bestaat, op uitleg van die overeenkomst.”
 - HR 4 juni 2021, ECLI:NL:HR:2021:815, NJ 2021/244 (Bosporus Freight Forwarding / a.s.r.), herhaald in HR 15 oktober 2021, ECLI:NL:HR:2021:1523 (Eisers / Allianz):

“Bij de beantwoording van de vraag van welke causaliteitsmaatstaf moet worden uitgegaan om te bepalen of het in een verzekeringsovereenkomst verlangde causale verband aanwezig is, komt het in de eerste plaats aan op wat partijen daaromtrent zijn overeengekomen.”

Inhoud van de overeenkomst

- Dus: de inhoud van de overeenkomst is bepalend.
- Een causaliteitseis kan, bijvoorbeeld, besloten liggen in een definitiebepaling.

[Geschillencommissie Financiële Dienstverlening (Kifid) 21 februari 2020, nr. 2020-162]:
“**Ongeval:** Een plotseling van buitenaf komend, onvrijwillig op het lichaam van verzekerde inwerkend geweld, dat **rechtstreeks** en uitsluitend objectief geneeskundig vast te stellen lichamelijk letsel **veroorzaakt**, met het overlijden of blijvende invaliditeit als gevolg.”

- Overeenkomst kent geen causaliteitsmaatstaf. Wat dan? De wet?

De wet?

- Wettelijke aansprakelijkheid:
 - CSQN (6:162 BW)
 - TNR (6:98 BW)
- Boek 7 BW
 - In dit verband geen causaliteitsmaatstaf
 - Wel wat over causaal verband, bijvoorbeeld 7:951 BW:
 - *Verzekeraar vergoedt geen schade aan een verzekerde zaak indien die is veroorzaakt door de aard of een gebrek van die zaak*

Oplossing gevonden in causaliteitsleren

- Causaliteitsdiscussies pleegden te worden **beslecht** door toepassing van **causaliteitsleren**
- Deze leer doet zijn **intrede** in de contractuele verhouding via:
 - **Uitleg**, of
 - **Aanvullende werking redelijkheid en billijkheid** (6:248 lid 1 BW).
- **Nu**: stap 1

Stap 1: CSQN (1/2)

- In dit kader vormt de **CSQN-leer** een **voorportaal**.
 - Elke gebeurtenis zonder welke de schade niet zou zijn ontstaan, heeft als oorzaak van de schade te gelden
 - Een gebeurtenis die niet in een CSQN-verband staat tot de schade, kan niet als oorzaak van de schade worden aangewezen en kan dus verder worden genegeerd
- Bij deze ´**wegdenkoefening**´ beperken tot gebeurtenissen die juridisch relevant zijn:
A-G Hartlief [conclusie van 13 november 2020 (ECLI:NL:PHR:2020:1078), rn 4.4:

´Men beperkt zich daarbij [bij de CSQN-toets] overigens tot oorzaken die juridisch relevant zijn, in het licht van de verzekeringsvoorwaarden en het debat dat verzekerde en verzekeraar met elkaar voeren. In de onderhavige zaak bijvoorbeeld twisten [eisers] en Interpolis over de vraag of de schade is veroorzaakt door storm (standpunt [eisers]) of door hagel (standpunt Interpolis).

Stap 1: CSQN (2/2)

- **Nadeel:**
 - beoogt **geen rangschikking** aan te brengen, en;
 - **geen keuzemogelijkheid.**
- Die keuzemogelijkheid is ook niet altijd nodig, overigens:
 - *‘De CSQN-leer volstaat in de situatie waarin één aanwijsbare gebeurtenis heeft geleid tot een direct daaropvolgende gebeurtenis, waardoor zich geen keuzemogelijkheid behoeft aan te dienen.’* (Engel, NTHR 2017, afl. 5, p. 262.)
- Brengt die **CSQN-toets** echter **twee of meer (mogelijke) oorzaken** in beeld, dan komt men toe aan **normatieve causaliteitsleer.**

Stap 2: normatief (1/2)

- Feitelijk doe je niets anders dan een keuze maken voor één of meerdere oorzaken.
 - Je wijst daarmee de 'rechtens relevante oorzaak' aan.
 - Rechtens relevant = doorslaggevend.
- Welke normatieve causaliteitsleren zijn o.a. te onderscheiden:
 - **Causa proxima**
 - De in tijd gezien **laatste oorzaak** van de schade
 - 'Rechtstreeks', 'onmiddellijk' of 'direct'
 - **Causa remota**
 - **verst verwijderde oorzaak** die naar redelijke verwachting – volgens ervaringsregels – tot de schade heeft geleid.
 - Deze causaliteitstheorie is in de literatuur langere tijd als gangbare theorie voorgesteld en is in twee arresten uit 1972 en 1974 nog als 'heersende leer' geduid:

Hof Amsterdam 6 december 1974, NJ 1975/396: "in het verzekeringsrecht [geldt] als rechtens relevante oorzaak van de schade de meest verwijderde gebeurtenis, van welke de schade als het redelijkerwijs te verwachten gevolg is aan te merken, tenzij uitdrukkelijk bij de verzekeringsovereenkomst anders is overeengekomen."

Stap 2: normatief (2/2)

- **Dominant cause**
 - **Effectieve, dominante oorzaak.**
 - Aan andere, daaropvolgende gebeurtenissen komt **geen zelfstandige betekenis meer toe** (en deze zijn terug te voeren op de (dominante) oorzaak van de schade)
 - Afkomstig uit **Engels zeeverzekeringsrecht**: *He [de verzekerde] must (...) show that the loss was proximately caused by an insured peril. The proximate cause does not, however, mean the last cause, but the effective, dominant or real cause"*
 - Vastgesteld met behulp van '**common sense**': *'This choice of the real or efficient cause from out of the whole complex of the facts must be made by applying common sense standards. Cause here means what a business or seafaring man would take to be the cause without too microscopic analysis but a broad view.'*

Dominant cause

- In de literatuur **lange tijd bepleit** als **leidend**, onder meer door Van Huizen, Hendrikse, Brouwer en – mede onder verwijzing naar Van Huizen en Brouwer – door Wansink en Van Tiggele-Van der Velde.
- **Geen onverdienselijk pleidooi:**
 - Zo hebben procespartijen in feitelijke instanties geopteerd voor toepassing van de dominant cause-leer in de zaak die tot de conclusie van A-G Hartlief van 12 november 2020, ECLI:NL:PHR:2020:1078 heeft geleid.
 - Zie onder meer ook:
 - Hof Den Haag 5 september 2017, ECLI:NL:GHDHA:2017:2476;
 - Hof Den Haag 31 oktober 2017, ECLI:NL:GHDHA:2017:3080;
 - Hof Den Haag 4 februari 2020, ECLI:NL:GHDHA:2020:158;
 - Rb. Rotterdam 22 april 2020, ECLI:NL:RBROT:2020:4148;
 - Rb. Den Haag 15 juli 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:6439;
 - Rb. Rotterdam 14 augustus 2020, ECLI:NL:RBROT:2020:7405;

Dominant cause

- Dominant cause-leer is ook veelvuldig toegepast door het **Kifid**:
- Zie onder meer:
 - GC Kifid 25 april 2013, 2013-125;
 - GC Kifid 23 januari 2014, 2014-047;
 - GC Kifid 2 januari 2017, 2017-017;
 - GC Kifid 13 juli 2016, 2017-513;
 - GC Kifid 2 juli 2018, 2019-116.

Dominant cause

- Bestond ook wel de nodige **kritiek** op de dominant cause-leer:
 - Dat het '**common sense**'-criterium te weinig onderscheidend is,
 - Discussie over wat 'common sense' meebrengt.
 - Niet '**te wetenschappelijk**' -> deskundigenonderzoek?
 - Laat weinig ruimte voor uitleg van de **overeenkomst**
 - Mogelijkheid hageldekking af te nemen?
 - **Geen basis** voor in rechtspraak van de **Hoge Raad**
 - Brengen **nu te bespreken arresten** Hoge Raad daarin verandering?

HR 4 juni 2021, ECLI:NL:HR:2021:815 (Bosporus Freight Forwarding / a.s.r.)

3.1.2 Bij de beantwoording van de vraag van welke causaliteitsmaatstaf moet worden uitgegaan om te bepalen of het in een verzekeringsovereenkomst verlangde causale verband aanwezig is, komt het in de eerste plaats aan op wat partijen **daaromtrent zijn overeengekomen**. Indien de overeenkomst niet inhoudt van welke causaliteitsmaatstaf moet worden uitgegaan, is de rechter **niet gehouden** de aanwezigheid van dat causale verband **in beginsel aan de hand van de zogenoemde leer van de dominant cause te onderzoeken**.

- Overeenkomst voorop: herhaling maatstaf Hogenboom/Unigarant
- Dominant cause:
 - Hoge Raad wijst de **dominant cause-leer niet af**, maar wel de gedachte dat deze heersend is.
 - De **rechter kan (en mag) de dominant cause-leer toepassen**, maar hij of zij is daartoe niet gehouden. Dit zou betekenen dat de rechter ook een andere causaliteitsleer mag hanteren.

HR 15 oktober 2021, ECLI:NL:HR:2021:1523 (Eisers / Allianz)

- **Hof** had de dominant cause-leer toegepast:

*“Aangezien de **polisvoorwaarden geen causaliteitsmaatstaf bevatten**, hangt het antwoord op de vraag of de schade van [eisers] is gedekt af van het antwoord op de vraag of de storm de rechtens relevante oorzaak is geweest van de schade (**dominant cause-leer**). Een oorzaak kwalificeert als rechtens relevant als die geldt als de meest effectieve of meest dominerende factor voor het ontstaan van de schade. De rechtens relevante schadeoorzaak wordt mede vastgesteld met inachtneming van de regels van gezond verstand.” (rov. 4.3)*

- Hoge Raad herhaalt kernoverweging Bosphorus / a.s.r., waarna de Hoge Raad overweegt:

*“ Indien het oordeel van het hof aldus gelezen moet worden dat, omdat de polisvoorwaarden geen causaliteitsmaatstaf bevatten, **de dominant cause-leer bepalend is** voor het antwoord op de vraag of de schade van [eisers] onder de verzekering is gedekt, geeft dat oordeel – gelet op hetgeen hiervoor in 3.1.2 is overwogen – blijk van **een onjuiste rechtsopvatting**. ”*

HR 15 oktober 2021, ECLI:NL:HR:2021:1523 (Eisers / Allianz)

- Vervolgens doet de Hoge Raad de zaak zelf af:

"De conclusie van het voorgaande moet dan ook zijn dat in dit geval de op 23 juni 2016 ontstane schade aan de gebouwen van [eisers] naar redelijkheid niet kan worden beschouwd als een gevolg van storm in de zin van de polis."

- Hoge Raad noemt daarbij diverse **gezichtspunten**, daarop kom ik **straks terug**
- Nu: **tussenstand**
- En dan: **hoe nu verder?**

Tussenstand

- In de literatuur lange tijd bepleit dat, in het geval (uitleg van) de verzekeringsovereenkomst geen causaliteitsmaatstaf oplevert, van de dominant cause-leer moet worden uitgegaan. De Hoge Raad heeft nu **tweemaal overwogen** dat die **dominant cause-leer niet bepalend is**.
- Die **dominant cause-leer** is door de Hoge Raad **ook niet afgewezen**, maar **wel** de gedachte dat deze **heersend is**. Dat anders dan sinds circa 1988 is bepleit in de literatuur, welk pleidooi veel navolging heeft gekregen in de lagere rechtspraak en in uitspraken van het Kifid.
- Duidelijk is: wil men er zeker van zijn van dat de **dominant cause-leer** wordt toegepast, dan zal een verwijzing naar die leer moeten worden **opgenomen in de voorwaarden**.

Hoe nu verder? (1/2)

1. Voorop staat wat de **overeenkomst** over het causaal verband bepaalt. Ruime mogelijkheden voor de verzekeraar, met een causaliteitscriterium worden immers de grenzen van de dekking bepaald.
2. Niet **één criterium** (causaliteitstheorie) is doorslaggevend als de overeenkomst geen (expliciete) keuze voor een causaliteitsmaatstaf bevat.
3. Dit **vergt wat aanpassing** van de praktijk. Uitleg, niet (langer) verdedigen van een (algemene) causaliteitsleer

Hoe nu verder? (2/2)

4. Het komt aan op **uitleg** van de verzekeringsovereenkomst.

- *“Wat bepalend is, is **uitleg** van de verzekeringsovereenkomst. Dan kan niet tegelijk een bepaalde theorie omtrent het causaal verband bepalend zijn. Wel kunnen de **diverse theorieën**, de leer van de redelijke toerekening daaronder begrepen, als **suggesties** voor een mogelijke uitleg dienen.”* [Conclusie A-G **Valk**, ECLI:NL:PHR:2020:986, rn. 3.12].
- *“Dit komt erop neer dat men allereerst beziet of in de verzekeringsvoorwaarden voor een causaliteitsmaatstaf is gekozen (...) en voor zover dit niet het geval is, men **kies**t voor toepassing van een **causaliteitsmaatstaf die het meest recht doet aan de inhoud en strekking van de verzekeringsovereenkomst**. ”* [noot **Hendrikse** bij Bosphorus/a.s.r. in NJ 2021/244].

5. In het kader van die uitleg, vindt een **afweging** van relevante **gezichtspunten** plaats. Die afweging zou tot een antwoord op de voorliggende causaliteitsvraag moeten leiden.

- **Wat zijn die gezichtspunten?**

Gezichtspunten (1/5)

HR 15 oktober 2021, ECLI:NL:HR:2021:1523 (Eisers / Allianz)

1. De aard en inrichting van de verzekering;
2. De (geobjectiveerde) bedoelingen en verwachtingen van partijen;
3. De bepalingen en bewoordingen van de verzekeringsovereenkomst;
4. Het schadebeeld;
5. Eventuele aanwijzingen voor het tegendeel van een (mogelijke) uitleg.

Gezichtspunten (2/5)

1. De aard en inrichting van de verzekering;

In HR Eisers/Allianz hechtte de Hoge Raad belang toe aan het gegeven dat het om een **named perils**-verzekering ging: *deze verzekering heeft de mogelijkheid **per object en per evenement** voor een bepaalde dekking te kiezen. [eisers] hebben met betrekking tot hun opstallen gekozen voor toepasselijkheid van (onder meer) clause 592 met dekking voor stormschade.*

Named perils impliceert een *beperkte(re)* strekking?

Gezichtspunten (3/5)

2. Bewoordingen en inhoud van (overige) voorwaarden;

Voorbeeld:

[Geschillencommissie Financiële Dienstverlening, 25 augustus 2021, nr. 2021-0755]

'(...) de onderhavige woonhuisverzekering, waarbij de dekking in de voorwaarden ruim is omschreven, laat geen ruimte voor toepassing van de causa proximaleer.

*Dat zou immers **leiden tot een beperkte interpretatie van ruime voorwaarden** en willekeurige uitkomsten (...)'*

Gezichtspunten (4/5)

3. De (al dan niet geobjectiveerde) bedoelingen en verwachtingen van de verzekeraar en de verzekeringnemer

- In dit kader lijken (al dan niet door) verzekerden gemaakte (dekkings)**keuzes** ook te kunnen meewegen. Zo acht de Hoge Raad van belang dat men wel dekking voor het risico 'hagel' had kunnen afnemen, maar men dat niet heeft gedaan.
- [Geschillencommissie Financiële Dienstverlening, nr. 2021-0755]: 'de onderhavige woonhuisverzekering, waarbij de dekking in de voorwaarden ruim is omschreven, laat geen ruimte voor toepassing van de *causa proximaleer*. Dat zou immers leiden tot een bepaalde interpretatie van ruime voorwaarden en willekeurige uitkomsten die niet in verhouding staan tot **wat de consument van de verzekering mag verwachten.**'

Gezichtspunten (5/5)

4. Het schadebeeld

- Zo weegt de Hoge Raad mee in haar overwegingen dat desbetreffende daken zijn 'geperforeerd', welk schadebeeld past bij schade door (de niet-gedekte oorzaak) hagel.

5. Aanwijzingen voor het tegendeel?

En dan nu:

- Praktisch
- Jurisprudentie sinds arresten HR

Praktisch

1. Causaliteitsdiscussie = **maatwerk** bij het beantwoorden van **rechtsvraag**
2. Dit maatwerk = **meeromvattend** dan (zoeken van) oorzaak puur in (schade)feiten
3. Inzet van de causaliteitsdiscussie -> **ruimer** of **beperkte** uitleg gedekte oorzaak
4. Voeren van een causaliteitsdiscussie -> **stel** voldoende gezichtspunten

Nu: jurisprudentie sinds 2021

Jurisprudentie sinds arresten 2021

- Gezichtspunten Hoge Raad **niet** (kenbaar) in oordeelsvorming betrokken:
 1. Rb. Gelderland 6 maart 2024 ECLI:NL:RBGEL:2024:1229
 2. Hof Den Bosch 25 juni 2024 ECLI:NL:GHSHE:2024:2058 (hoger beroep tegen Rb. Limburg 23 februari 2022, ECLI:NL:RBLIM:2022:1527)
 3. Geschillencommissie Kifid 2021-0755

- Gezichtspunten Hoge Raad **wel** in oordeelsvorming betrokken
 1. Rb. Rotterdam 9 oktober 2024 ECLI:NL:RBOT:2024:9889
 2. Hof Arhem-Leeuwarden 23 april 2024 ECLI:NL:GHARL:2024:2797
 3. Hof Arnhem-Leeuwarden, 25 januari 2022 ECLI:NL:GHARL:2022:536
 4. Geschillencommissie Kifid 2022-0989

1. Rb. Gelderland 6 maart 2024 ECLI:NL:RBGEL:2024:1229

Storm of gebrekkige kapconstructie?

Overeenkomst voorop

- “(...) De in deze zaak toepasselijke **polisvoorwaarden** bevatten **geen causaliteitsmaatstaf** aan de hand waarvan kan worden bepaald of sprake is van schade die onder de verzekeringsovereenkomst wordt gedekt. (...)”

Aanvullende werking van de redelijkheid en billijkheid

- “(...) Deze **leemte** moet met toepassing van de **aanvullende werking van de redelijkheid en billijkheid** worden gedicht (vgl. Hoge Raad 15 oktober 2021, ECLI:NL:HR:2021:1523). (...)”

Dominant cause is de ‘meest passende maatstaf’

- “(...) Naar het oordeel van de rechtbank is de leer van de dominant cause in dit geval **de meest passende maatstaf**. Daarbij wordt een gebeurtenis als de rechtens relevante schadeoorzaak gezien als deze gebeurtenis geldt als de meest effectieve of meest dominerende oorzaak voor het ontstaan van de schade, ook al is er feitelijk een andere samenwerkende oorzaak nodig geweest om de schade te doen intreden. De rechtens relevante schadeoorzaak wordt mede vastgesteld met inachtneming van de regels van gezond verstand. (...)”

2. Rb. Limburg 23 februari 2022, ECLI:NL:RBLIM:2022:1527 (1/2)

Schade aan stucwerk op gevels door neerslag of constructiefout?

Overeenkomst voorop

- "(...) *Noch de set van polisvoorwaarden waarop [eiser] zich beroept, noch de set van polisvoorwaarden waarop Nationale Nederlanden zich beroept, bevat een causaliteitsmaatstaf aan de hand waarvan kan worden bepaald of er sprake is van een op grond van de verzekeringsovereenkomst gedekte schade.*

Aanvullende werking van de redelijkheid en billijkheid?

- "(...) *Gelet op deze leemte dient deze met toepassing van de aanvullende werking van de redelijkheid en billijkheid te worden gedicht. (...)*

Dominant cause-leer hier 'de meest passende maatstaf'

- *Met Nationale Nederlanden is de rechtbank van oordeel dat de leer van de **dominant cause** in deze de **meest passende causaliteitsmaatstaf** is. In het licht hiervan ziet de rechtbank het gebrek aan gevelbepreistering als schadeoorzaak, en niet de regen(belasting). Immers, een huis dient bescherming te bieden tegen regen. Indien die bescherming wordt aangetast door een gebrek van dat huis – in casu het gebrekkige pleisterwerk dat water (regen) opneemt – is de dominant cause het gebrekkige pleisterwerk. (...)"*

2. Rb. Limburg 23 februari 2022, ECLI:NL:RBLIM:2022:1527 (2/2)

Hof Den Bosch 25 juni 2024 ECLI:NL:GHSHE:2024:2058

- In hoger beroep geen aandacht voor causaal verband:

*"(...) Omdat zonder de door TechnoConsult of de door ZNEB aangewezen oorzaak, die allebei kwalificeren als constructiefout, de schade zich in het geheel niet zou hebben voorgedaan, is de discussie tussen partijen of de rechtbank de juiste **causaliteitsleer** heeft toegepast niet relevant. Het **hof laat dit onderwerp daarom verder onbesproken.** (...)"*

3. Geschillencommissie Kifid 2021-0755

Lekkende waterleiding of onjuist gelegde vloer?

- **Kifid lijkt ruimte** te zien voor **eigen afwegingen**, en is ook bereid die ruimte te nemen. Ter illustratie:
- “(...) *In het licht van de jurisprudentie van de Hoge Raad [HR 4 juni 2021, ECLI:NL:HR:2021:815] is het (...) niet zo dat de dominant cause leer of een andere specifieke causaliteitsleer als causaliteitsmaatstaf heeft te gelden. **Het is dan ook aan de commissie** om aan de hand van de omstandigheden van het geval te bepalen **welke causaliteitsmaatstaf** hier het meest aangewezen is (...)*”

1. Rb. Rotterdam 9 oktober 2024 ECLI:NL:RBOT:2024:9889

Ingezakt dak door storm of door wateraccumulatie?

(Uitleg van) overeenkomst voorop:

- "(...) het volgens de verzekeringsovereenkomst vereiste causaal verband aanwezig is. Ook voor het antwoord op die vraag moet de overeenkomst worden **uitgelegd** (HR 8 juli 1993, ECLI:NL:HR:1993:ZC1045). (...)" "(...) De **polisvoorwaarden** NBZB 2006 bevatten **geen expliciete bepaling** met betrekking tot de te hanteren causaliteitsmaatstaf, anders dan dat de schade moet zijn veroorzaakt door verzekerde gevaren en/of gebeurtenissen. (...)"

Niet (per definitie) dominant cause:

- "(...) In een zodanig geval geldt **niet per definitie** de zogenoemde leer van de dominant cause om het causaal verband vast te stellen (HR 15 oktober 2021, ECLI:NL:HR:2021:1523). (...)"

Omstandigheden van het geval

- "(...) De rechtens relevante oorzaak zal moeten worden vastgesteld aan de hand van **alle omstandigheden van het geval** (...)"

Aard van de overeenkomst

- "(...) waaronder de aard van de overeenkomst. Wat dat betreft is van belang dat het hier gaat om een zogenoemde **named-perils-polis**. Dat blijkt uit artikel 2.1.1 waarin staat dat de schade veroorzaakt moet zijn door de in artikel 2.2 genoemde gevaren om voor dekking in aanmerking te kunnen komen. Dit impliceert dat schade veroorzaakt door niet genoemde gebeurtenissen niet is gedekt (...)"

Schadebeeld

- "(...) onvoldoende onderbouwd dat de (enkele) **windstoten** van 14 m/s of hoger de dakinstorting hebben veroorzaakt. Daarvoor is nodig dat (kan worden aangenomen dat) die enkele windstoten doorslaggevend waren voor het (begin van het) proces van **wateraccumulatie** op het dak. (...)"

2. Hof Arhem-Leeuwarden 23 april 2024 ECLI:NL:GHARL:2024:2797

Kapotte drainage of hevige regenval

(Uitleg van) overeenkomst voorop:

- "(...) Bij beantwoording van de vraag of het in een verzekeringsovereenkomst verlangde causale (oorzakelijke) verband aanwezig is, komt het **in de eerste plaats** aan op wat partijen daarover zijn **overeengekomen**. (...)"

Niet (per definitie) dominant cause:

- "(...) Indien de overeenkomst niet inhoudt van welke causaliteitsmaatstaf moet worden uitgegaan, is de **rechter niet gehouden** de aanwezigheid van dat causale verband in beginsel aan de hand van de zogenaamde **leer van de dominant cause** te onderzoeken. (...)"

Aard van de overeenkomst

- "(...) De rechter **beoordeelt het oorzakelijk verband** en begroot de schade op de wijze die het **meest met de aard van de verzekeringsovereenkomst** en van de schade **in overeenstemming** is (...)"
- "(...) De **aard van deze AVB-polis** (een **benoemde-gevaren polis**) brengt mee dat de verzekeringnemer de mogelijkheid heeft gehad om per object en per evenement voor een bepaalde dekking te kiezen (...)"

Gemaakte (dekkings)keuzes

- "(...) [appellante] heeft **niet gekozen voor** de Rubriek Verkeer, maar wel voor de Rubriek Aansprakelijkheid bedrijf.

Redelijkheid

- "(...) Het in de Uitsluiting Motorrijtuigen opgenomen **oorzaakbegrip** moet dan vervolgens worden volgens **toerekening naar redelijkheid** (als bedoeld in artikel 6:248 lid 1 BW) in het licht van de aard van de verzekering, hier tegen bedrijfsaansprakelijkheid (...)"

(Gerechvaardigd) vertrouwen van de verzekerde

- "(...) dat [appellante] in de gegeven omstandigheden er gerechtvaardigd op mocht vertrouwen dat (...)"

3. Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, 25 januari 2022 – ECLI:NL:GHARL:2022:536

Supercel: storm of hagel?

Dominant cause-leer niet in de voorwaarden, toch dominant cause-leer?

- “(...) Toepassing van de dominant cause-leer volgt hier niet uit de verzekeringsovereenkomst **maar** overigens leidt ook een vaststelling van het oorzakelijk verband met gezond verstand tot de conclusie dat hagel de schade heeft doen ontstaan (...)

Schadebeeld

- “(...) temeer nu een concreet onderbouwd schadebeeld (dat op stormschade zou kunnen wijzen) ontbreekt.
(...)”

4. Geschillencommissie Kifid 2022-0989

Reikwijdte van gedekte oorzaak storm bij eenzijdig ongeval

Voorop: overeenkomst geeft géén uitsluitel:

- *De commissie stelt vast dat uit het woord 'door' in artikel 28 van de voorwaarden niet blijkt welke causaliteitsmaatstaf moet worden toegepast en ook elders in de voorwaarden is dit niet bepaald.*

Omstandigheden van het geval:

- *Volgens de Hoge Raad heeft dit tot gevolg dat de commissie niet uit hoeft te gaan van een specifieke causaliteitsmaatstaf. Zij moet aan de hand van de omstandigheden van het geval bepalen welke causaliteitsmaatstaf het meest aangewezen is.*

Eigen maatstaf?

- *De commissie is in dit geval van oordeel dat wil er sprake zijn van een rechtens relevante oorzaak van de casco schade, de oorzaak van beslissende invloed moet zijn geweest in het ontstaan van de schade.*

Bewoordingen en inhoud van (overige) voorwaarden:

- *In de voorwaarden voor dekking onder volledig casco, wordt het woordje 'direct' gebruikt, maar dat is in de geciteerde bepaling niet het geval. Hieruit leidt de commissie af dat voor dekking onder de voorwaarden beperkt casco niet is vereist dat de storm de enige of directe oorzaak van de schade is.*

Vragen?

stevens@stadermannluiten.nl
06 10 03 80 16

+31 (0) 10 44 44 369
info@stadermannluiten.nl

Schouwburgplein 30
Postbus 1488
3000 BL Rotterdam